

Lyckoordning: Ulrika Dahl

Med sin femme-inism lanserar Ulrika Dahl begreppet lyckoordning för de tekniker och ordningar som riktar oss mot lyckan, som gör lycka till vägvisare och mål.

”att vara en feministisk glädjedödare handlar om att ... vara villig att gå emot den sociala ordningen som skyddas som en moralisk ordning, en lyckoordning”[1].

Utan att idealisera olyckligheten

Precis som Sara Ahmed är Ulrika Dahl noga med att inte bakvägen föra tillbaka lyckoordningen som huvudordning genom att idealisera olycklighet.

I så fall skulle lyckan bara ha återskapats som Ordningen genom att negeras, förvandlas till en närvarande frånvaro. Dahl visar på nödvändigheten av att vara en feministisk glädjedödare ”även om olycklighet inte är ditt syfte”. [2]

Per Herngren

2014 06 11, version 0.1.1

[Texter om lycka](#) av Per Herngren

Femmeinism: Femininitet utan att reducera till ”juridiskt kvinnokön”. Feminism som queerar homo- och heteroordningar snarare än att vända sig mot eller ifrån. Hmm, kanske ändå inte min mest nyanserade beskrivning, men det är sent på kvällen ...

Referens

Ulrika Dahl, *Skamgrepp Femme-inistiska essäer*, Stockholm: Leopard förlag, 2014.

Per Herngren, [‘Lyckan’ styr – härskartekniker, 2013.](#)

Per Herngren, [Lycka som maktteknik – Sara Ahmed & lycka I, 2013.](#)

Per Herngren, [‘Lycka’ leder bort från empati och motstånd: Jeremy Bentham,](#)

[2014.](#)

Per Herngren, ['Lycka' som maktteknik, 2012.](#)

Fotnot

[1] Ulrika Dahl, *Skamgrepp Femme-inistiska essäer*, Stockholm: Leopard förlag, 2014, s 62.

[2] Ulrika Dahl, *Skamgrepp Femme-inistiska essäer*, Stockholm: Leopard förlag, 2014, s 62.

Beröra sig själv eller beröra andra

I massmedier och i sociala medier dras individualismen gärna in i olika loopar. Utan konspiratorisk avsikt återskapar individualismen sig själv, igen och igen. Individualism blir självskapande system. Man läser och delar kanske det som berör en själv. Med tiden blir man alltmer upptagen med att beröra sig själv. För att känna sig berörd. Faktiskt beröring ersätts med upplevelse av att bli berörd.

Mycket kan utnyttjas för att generera upplevelser. Det behöver inte vara fel. Men upplevelse av beröring kan användas för att ersätta relationer. Dessutom kan andra exploateras för att göra oss berörda. Bilder och historier om flyktingar, tiggare och katter kan utnyttjas för självberöring.

Istället för att intervensera i ordningar kan vi använda förtryck och katastrofer för att göra oss upptagna med oss själva, med att pilla på oss själva. Pilla på våra egna känslor för att generera upplevelse av beröring.

Detta pillande kan tränga undan andra former av beröring: det börjar i så fall ersätta jämlika möten med andra som hade kunnat leda till kontakt. Långvarig beröring. Samarbete.

Motstånd berör

Varje möte är en beröring. Beröring berör alltid åt minst två håll. I vår bok [Mode & Motstånd](#) tar Otto von Busch och jag upp hur det som berörs alltid berör tillbaka. Det gör motstånd. Motstånd är att beröra och låta sig beröras. Utan motstånd går det inte att beröra. Att beröras är aldrig ren andlighet. Beröring blir möjligt när saker, djur och människor gör motstånd.

Beröringen med andra och annat gör att vi inte längre är oss själva. Vi blir något annat. Vi är inte själva nog. När vi dansar tillsammans med förföljda och förtryckta, kopplar oss, organiserar ihop, sammansluter oss, då bygger vi relationer som inte längre kan härledas ur oss själva eller ur vår goda vilja. Nya och oväntade saker uppstår.

Relationer stör

Relationer stör oss. Stör vår lycka, vår duktighet och vår självupptagenhet. Relationer utför något annat än vad vi kan göra själva. Relationer intervenerar i våra och andras liv.

Ickevåld i traditionen från Mohandas Gandhi är interventioner. Och intervention är att vidröra. Röra vid våld och förtryck snarare än att undvika beröring. Ickevåld vidrör när det sker baktaleri, härskartekniker, utfrysning, krig, förtryck och exploatering. I ickevåld berör icke våld, det finns inget mellanrum mellan icke och våld: ickevåld snarare än icke-våld.

Motstånd och interventioner skapar gravitation: vi dras till andra än oss själva. Vi dras ut ur oss själva. Det är så beröring blir möjligt. Vi får kontakt genom att komma ut ur oss själva.

Det är ytor som berör. Ytor får kontakt. Det är ytor som kopplar sig. Ytlighet snarare än något mystiskt inre, äkta djup gör samhällen möjliga, gör motstånd och politik möjligt.

Per Herngren

2016 05 10, version 0.2.1

Referens

Otto von Busch, Per Herngren, [*Mode & motstånd Dialoger om befrielse och civil olydnad, imitation och politik*](#), Korpen, 2016.

Ulrika Dahl, "Ytspänningar Feminismer, femininiteter, femmefigurationer", *Tidskrift för genusvetenskap*, nr 1 2011.

Ulrika Dahl, *Skamgrepp Femme-inistiska essäer*, Stockholm: Leopard förlag, 2014.

Yta utan djup

Vi måste bli misstänksamma mot de vardagsmetaforer som formar vårt tänkande, menar Kathy Ferguson. Alltför ofta stärker de makt. Hon bor på Hawaii och tituleras professor, feminist och postanarkist. Nyligen blev hon inbjuden som inledningstalare då forskarnätverket Resistance Studies startade i Göteborg 6 juni 2007.

Tolv timmars tidsskillnad, och värk i benen skyllde hon på då jag under kvällens fest frågade om jag fick lov att dansa med henne. Då jag satte mig med henne i ett hörn bredvid dansgolvet, lyfte hon fram metaforen yta och djup: Tron att det skulle finnas ett djup eller något nedanför ytan. Istället för att försöka hitta ett mer äkta djup nedanför eller innanför ytan av en person eller text bör vi leta efter relationer mellan ytor.

Döljs under ytan

Här ligger hon nära den franske filosofen Jacques Ranciére som också fokuserar på ytan. Ytan döljer inte. Den är en scen där kreativa språkspel spelas upp. Talet blir därmed inte effekter av något inre eller av det omedvetna. Talhandlingar är inte heller orsakat av något yttre, något annat, något som kan förklara dem. De är snarare handlingar och politiska yttranden i sin egen rätt. Och de kan förändra förutsättningarna för situationen där de uttalas.

Detta öppnar för en mer direkt världsbild än vad som gärna förmedlas av

vänster och proteströrelse. Protesten fokuserar istället på påverkan utifrån en metafor från naturvetenskapens orsak-verkan. Politiska handlingar anses inte direkt skapande. Istället ska de påverka något annat. Genom påverkan är det tänkt att någon annan ska bli skapande. Vi behöver få "ut" budskapet så ni därborta ändrar er! Samhället förändras bara vi når "ut".

Protesten fastnar därmed även i metaforen transport: att kommunikation skulle vara överförelse av budskap och information. Man tänker sig en inre politisk insikt eller kunskap hos en sändare som transporteras via media in i en mottagare. Och vips händer det något "inne" i mottagaren.

Aktioner, samtal och text ses som transportmedel på väg till något annat. Protestgruppen kämpar för att få "ut" sitt budskap, få ut informationen – istället för att leva och skapa det samhälle den vill ha.

Ute och inne, yta och djup, producerar även andra dikotoma dynamiker som vi kritiskt behöver analysera.

Per Herngren

12 juni 2007, version 0.2